

Handläggare: Lisbeth Westerlund
Telefon: 08-508 25 016

Till
Socialtjänstnämnden

Uppföljning av ändring av allmänna lokala ordningsföreskrifter för Stockholms stad

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

1. Socialtjänstnämnden hänvisar till tjänsteutlåtandet som svar på remissen.
2. Ärendet överlämnas till kommunstyrelsen.

Dag Helin

Eddie Friberg

Sammanfattning

Förvaltningen delar stadsledningskontorets uppfattning att nuvarande ordningsföreskrifter i huvudsak fungerar bra. Förvaltningens erfarenhet är att nyckelfaktorerna för ett bra förebyggande arbete för att skapa ordning och trygghet i stadens offentliga rum är samarbete mellan närpolis, brottförebyggande råd och socialtjänst. Förvaltningen instämmer i vikten av att bedriva ett aktivt uppsökande arbete.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har till socialtjänstnämnden för yttrande överlämnat tjänsteutlåtande från stadsledningskontoret om uppföljning av ändring allmänna lokala ordningsföreskrifter i Stockholms stad. Remisstiden går ut 2008-02-27.

Ärendet har även remitterats till samtliga stadsdelsnämnder, miljö- och hälsoskydds-nämnden och trafiknämnden.

Detta tjänsteutlåtande har utarbetats i samråd med Precens inom avdelningen för stadsövergripande sociala frågor samt avdelningarna för kund- och individorienterade verksamheter.

Remissen i sammanfattning

I kommunfullmäktiges beslut 2005 om ”Ändringar av allmänna lokala ordningsföreskrifter för Stockholms stad” fick stadsledningskontoret i uppdrag att göra en stadsövergripande uppföljning av de förändrade förbudsområdena senast 2007. Uppföljningen av ordningsföreskrifterna har fokuserat på om stadens verksamheter och polisen märkt någon förändring i och med införandet av nya ordningsföreskrifter, om ändringen underlättat det förebyggande arbetet samt om det går att se något ändrat beteendet hos medborgarna, framför allt vad gäller ungdomarna.

Stadsdelsförvaltningarna framhåller generellt att det är de lokala brottsförebyggande råden och samarbetet med närpolisen som är nyckelfaktorer i ett framgångsrikt lokalt förebyggande drogarbete. Med stöd av lokala ordningsföreskrifter är det lättare att upprätthålla en bättre allmän ordning. Det går att se en minskning av droganvändning på de platser som blivit förbuds-zoner. Det har blivit lättare för polisen att upprätthålla ordningen med nu gällande föreskrifter och även ingripa i förbudszonerna. Föreskrifterna gör det möjligt för polisen att kunna agera direkt, alkohol kan förverkas på plats och ordningsbot förskrivs. Det finns klara gränser, vilket har medfört att polisen ingriper i större utsträckning. Ordningsföreskrifterna ger polisen ett tydligare verktyg för att kunna agera.

De absolut bästa effekterna och resultaten menar polisen är den uppsökande verksamheten, mötena och samtalen med ungdomar och vuxna i stadens utemiljö. Förebyggande arbete och medvetandegörande om alkoholens skadeverkningar är insatser som alltid bör vara i fokus. Ungdomarna har uppfattat att det blivit lugnare i parker och tryggare att vistas där. För att skapa en ökad trygghet agerar staden gentemot staten för att få fler poliser till Stockholm. Målet är att det offentliga rummet ska vara tryggt och säkert och att otrygga och brottsbelastade miljöer byggs bort.

Nuvarande ordningsföreskrifter upplevs i stort vara väl avvägda och balansera behovet mellan tillåten alkoholförtäring och polisens möjligheter att ingripa vid alkoholrelaterade störningar. Staden samverkar på bred front för att upprätthålla trivsel och trevnad i parker.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen delar stadsledningskontorets uppfattning att nuvarande ordningsföreskrifter i huvudsak fungerar bra. Förvaltningens erfarenhet är att nyckelfaktorerna för ett bra förebyggande arbete för att skapa ordning och trygghet i stadens offentliga rum är samarbete mellan närpolis, brottförebyggande råd och socialtjänst. Förvaltningen instämmer i vikten av att bedriva ett aktivt uppsökande arbete. Som exempel på ett framgångsrikt uppsökande arbete tillsammans med bland annat polisen kan nämnas Romans Park på Södermalm där problemen med missbruk minskat.

Förvaltningen vill understryka vikten av att allmänheten känner till var det är förbjudet att förtära alkohol, om skyltningen är bristfällig, bör man förstärka den ytterligare och även komplettera med annan information via andra informationskanaler. Förvaltningen vill också peka på möjligheten för allmänheten att ringa stadens uppsökande verksamhet när man noterar missbrukare och hemlösa som uppträder störande eller verkar fara illa. Det kan vara ett sätt för den enskilde medborgaren att medverka till att öka tryggheten i staden.

Ett problem med att införa alkoholförbud på vissa platser men inte andra är naturligtvis att man förflyttar en del utsatta personer till andra platser där problem kan uppstå. Förvaltningens erfarenhet är att det ändå varit befogat med införande av alkoholförbud i vissa parker eftersom man då kommit åt blandningen av vuxna missbrukare och mindre erfarna ungdomar som är olycklig.

Det är angeläget att förebygga hög alkoholkonsumtion ur såväl folkhälsosynpunkt som ur ett brottspreventivt perspektiv. Särskilt viktigt är det att ungdomar avstår från att dricka alkohol eller skjuter upp alkoholdebuten. Förebyggande arbete som syftar till att skjuta upp alkoholdebuten och minska alkoholkonsumtionen bland ungdomar är med största sannolikhet också en våldsförebyggande insats. Begränsningen av platser där man kan förtära alkohol är således en del av en sammansatt insats som förebygger våld. De lokala ordningsföreskrifterna fyller där en viktig funktion.

Stockholmsenkäten - en undersökning om bl.a. ungdomars droganvändning och kriminalitet - visar att andelen unga som väljer att inte alls dricka alkohol ökar och att andelen som druckit sig berusade minskar. Alkoholprevention kan vara att begränsa möjligheten att dricka alkohol, både när det gäller tillgång och plats där alkoholen dricks. Det bör också finnas inslag av att minska motivationen och förstärka andra beteenden som vi hellre vill se ungdomarna ägna sig åt. Under 2000-talet har Stockholms stad arbetat med att förstärka det preventiva arbetet. Att förbättra till exempel tillsynen av försäljningen av folköl är en del av det arbetet och de lokala ordningsföreskrifterna om alkoholförtäring en annan. Det är inte osannolikt att dessa insatser gemensamt är en bidragande orsak till den kraftiga minskningen över tid av andelen elever som köper folköl själva i affär eller butik som uppvisats i Stockholmsenkäten och även kan vara en bidragande orsak till den minskade totalkonsumtionen.

Alkoholförtäring - oavsett i vilken miljö - men särskilt i offentliga miljöer är starkt relaterat till våld. I en genomgång av Stockholmsenkäten - - har det visat sig att:

En tiondel av niondeklassarnas pojkar uppger att de vid ett eller flera tillfällen det senaste läsåret med avsikt slagit någon så att denne troligen behövt uppsöka läkarvård. Vid en korstabulering av hur ofta eleverna i årskurs nio varit berusade och utsatt någon annan för avsiktliga slag det senaste läsåret syns ett tydligt mönster. De som varit berusade ofta har också oftare utövat våld. Bland niondeklassarnas pojkar uppger, i 2006 års undersökning, närmare 8 % att de utsatts för misshandel det senaste läsåret. Bland dessa syns samma typ av mönster som de som utövat våld.

Uppföljning och revidering av STAN programmet (Stockholms tobaks-, alkohol- och narkotikapolitiska program) påbörjades under 2007 och kommer att slutföras under 2008. Syftet med STAN-programmet är att det ska bidra till att utveckla Stockholms stad till en bra miljö att leva och verka i. Stockholm ska vara en miljö som ger goda och hälsofrämjande uppväxtvillkor för barn och ungdomar.

Uppsökarenheten för vuxna har ett mycket bra samarbete med Södermalms brottsförebyggande råd där närpolisen ingår. De meddelar om de har noterat speciellt utsatta platser som de vill att uppsökarenheten ska besöka eller speciella personer som de är oroliga för och där de tror att det finns behov av socialtjänstens insatser.

Polisen är numera ofta närvarande vid Medborgarplatsen och Fatbursparken eftersom de har en husvagn uppställd där på helgkvällar. Fatbursparken är dock fortfarande ett bekymmer fastän alkoholförbud införts där. Även om polisen ingriper berättar klienter att där pågår droghandel. Ett stort problem är också att äldre missbrukare blandas med ungdomar och unga vuxna och i det stora hela blir det en destruktiv miljö för de yngre. Det kommer också en hel del personer från länskommunerna till Fatbursparken på grund av närheten till pendeltågsstationen.

Förvaltningen skrev en rapport om hemlösa och missbrukare i stadens parker sommaren 2006 (Rålambshov, Fatbursparken och Vasaparken) som redovisades för nämnden under våren 2007. Där framhåller förvaltningen att närvaro av polis och fältassistenter för ungdomar är viktig även under sommaren. Sommaren 2007 fungerade enligt förvaltningens erfarenhet mycket bättre än sommaren 2006. Kungsholmens närpolis har också kontaktat förvaltningen efter sommaren 2007 och rapporterat om förhållandena i Rålambshovsparken där det varit lugnt under sommaren.

Bilaga

Tjänsteutlåtande från stadsledningskontoret om uppföljning av ändring allmänna lokala ordningsföreskrifter i Stockholms stad.